

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Triletnica nekulturnosti.

Med svetlobo in temo se vrši boj v naravi, in vsak dan nam nudi priliko, da opazujemo ta boj. Ko zmaga svetloba, se vzradosti vsako živo bitje, ki mu v temi klone glava. Tudi v duhovnem svetu se vrši ta boj: borba med duhom in njemu nasprotujočo tvarjo, med resnico in lažjo, med pravico in zablodo, med krepostjo in strastjo, med plemenitostjo in hudobnostjo.

Otroci luči se zbirajo najrajši tam, kjer sije luč. Prava luč izvira iz Njega, ki je rekel: »Jaz sem luč sveta.« Ta luč prešinja našo krščansko prosveto. Njene organizacije so kakor baklje, užgane ob tej luči, razsvetljujejo obzorje našega ljudstva. Prosveta, ki se ne užiga ob tej luči, ne prosvetljuje, marveč zatemnjuje.

Sinovi tega sveta mrzijo to luč. Iz te mrznje izhaja nasprotovanje krščanski prosvetni organizaciji. Kar ni resnično krščanskega duha, kar je liberalno in socialistično, se združuje v borbi zoper krščansko izobraževanje ljudstva in katoliško vzgojo mladine.

Narodnost ne pride v poštev kot sodilo. V nekdanji državi so nemški nacio-

naleci in nemškutarji na vso moč ovirali delo naših narodnih krščanskih prosvetnih društev. Sedaj ta posel izvršujejo jugoslovansko orientirani svobodomisleci, liberalni demokratje, kmetijci, naprednjaki in socialisti. Eni in drugi so vodili, odnosno vodijo boj zoper otroke luči. To je boj nekulturnosti proti pravi, ljudstvo osrečujoči kulturi.

Za trenutek zmaga tema nad lučjo. To se je zgodilo 17. februarja 1933, ko je bivši ban dravske banovine dr. Marušič razpusil Prosvetno zvezo in vsa v njej včlanjena društva. Ta oblak, ki je zatemnil duhovno obzorje našega ljudstva, se je razblinil 15. julija 1935, ko je minister dr. Korošec zopet vpostavil Prosvetno zvezo in njena društva. Ob triletnici črnega 17. februarja moremo z zadovoljstvom ugotoviti, da so črne nakane JNS v Sloveniji in vseh njenih lažidemokratskih in lažikmetijskih mogotcev propadle. Propadle na področju politike, gospodarstva in prosvete. Zato ob tej obletnici kličemo: Živela luč! Živela krščanska narodna prosveta, rešiteljica slovenskega naroda!

in Evgen Kvaternik so bili obsojeni v odsotnosti na smrt.

Krog petrolejske sankcije. V Ženevi pri Društvu narodov zborujejo in se posvetujejo petrolejski strokovnjaki. Gre namreč zato, ali bo Društvo narodov začelo napram Italiji s petrolejsko sankcijo ali zaporu ali ne. Petrolejski strokovnjaki trdijo, da je popolna zapora sirovega olja v Italijo tako dolgo nemogoča, dokler ne pristanejo na to sankcijo tudi Združene ameriške države. Tudi to so ugotovili v Ženevi, da bi ne bilo treba Amerikancem zavsem prekiniti uvoza potroleja v Italijo, ampak bi zadostovalo, če bi se držala Amerika v letu 1936 istega oljevega izvoza v Italijo kakor leta 1934. Tle omenjeni izgovori jasno kažejo, da bo dobila Italija tudi za bodoče za drag denar sirovega olja, kakor ga bo potrebovala. Če ne bo prišlo do petrolejske sankcije, bodo padle v vodo tudi ostale in nepregledno škodo bodo imele samo manjše države, ki so se pridružile od Angležev predlaganim sankcijam.

Nemci ogrožajo Nizozemsko. Silno so vznemirile Belgijo in Nizozemsko vesti, da je nemški generalni štab pripravil načrte, kako bi v slučaju vojne najprej zasedla Nemčija Nizozemsko ter skozi njo vdrla v Belgijo, kakor je storila leta 1914 vpad v Francijo skozi Belgijo. Belgijska vlada hoče zato vzdolž nizozemske meje zgraditi poseben trdnjavski pas.

Načrti nemških vojaških krogov niso samo naperjeni proti zapadnim silam. Kakor poroča časopisje, obstoja en načrt za zasedbo Čehoslovaške, skozi katero bi potem nemška vojska vdrla v Ukrajino.

Francosko-sovjetska pogodba o pomoči Rusije za slučaj, da bi napadla Nemčija Francoze, je izvršeno dejstvo. Upanje je, da se bo ta zveza raztegnila še na Anglijo. Trozveza Anglija-Francija-Rusija bi bila po zatrdilu treh imenovanih velesil najmočnejše jamstvo za mir v Evropi. V zadnjem času velesile tekmujejo, kako bi se približale Rusiji, kateri zagotavlja celo hitlerjanska Nemčija znatno posojilo, ki bi se naj odplačalo v 10tih letih.

Napad na voditelja francoskih socialistov. V bližini vojnega ministrstva v Parizu je bil napaden avtomobil Leona Bluma, voditelja francoskih socialistov, od desničarskih mladcev, ki so pod vodstvom Leona Daudeta. Napadalcii so razbili s palicami šipe na avtomobilu, v katerem sta bila socialistična poslanca Blum in Monet. Šofer in 3 stražniki, ki so hiteli poslancema na pomoč, niso bili kos kakim 50 mladim moškim, ki so udrihali s palicami predvsem po Blumu. Komaj in komaj so iztrgali močno poškodovanega

IZ RAZNIH DRŽAV

V NAŠI DRŽAVI.

Razgrajoča in razbijajoča opozicija. V minulem tednu sta se vršili dve skupščinski seji in sicer v četrtek 13. in v petek 14. februarja. Poslanci opozicije so motili delo zbornice z brezplodnimi interpelacijami, razgrajanjem in razbijanjem. Na seji v petek 14. februarja je bila na dnevnem redu interpelacija glede preskrbe s semenskimi žitom revnih v kačarskem in takarskem okraju. Prišlo je ob tej priliki na zahtevo opozicije do poimenskega glasovanja. Kljub odsotnosti več poslancev iz večine JRZ je dobila vlada 153 glasov, opozicija 110. Po tem glasovanju se je opozicija porazgubila osramočena in poražena iz zbornice.

V DRUGIH DRŽAVAH.

OBSODBA V MARSEJSKEM PROCESU

Razprava proti glavnim sokrivcem pri atentatu na našega kralja Aleksandra I. je bila 12. februarja zaključena in objavljena sodba. Trije obtoženi: Mijo Kralj, Zvonimir Pospisil in Ivan Rajič so obsojeni na dosmrtno ječo. Obsojeni so imeli

tridnevni rok za pritožbo na višje sodišče. Ta rok je potekel 15. februarja. Obsojena trojica ni vložila priziva in radi tega je postala obsodba pravomočna. Meseca marca bodo Pospisil, Kralj in Rajič prepeljani v francosko kazensko kolonijo na Hudičeve otoke v Južni Ameriki.

Povsem zaslužena obsodba je utemeljena, ker je Mijo Kralj spremil morilca Kelemen na kraj napada na rajnega kralja v Marseille. Pospisil in Rajič sta sodelovala pri atentatu, ker sta hotela kralja umoriti v Versaillesu pri Parizu, ako bi se bil ponesrečil napad Kelemenu in Kralju v Marseillu.

Pospisil pa ima še vse druge zločine na vesti. Leta 1929 je izvedel napad na zagrebškega novinarja Schlegla. Njegova pomagata sta bila tedaj obsojena na smrt in obešena. Pospisilu je uspel pobeg. Sodišče za zaščito države v Beogradu je tedaj pobeglega Pospisila v odsotnosti obsodilo na smrt. Pozneje je bil Pospisil na prosluli Janka pusti na Madžarskem učitelj onim najetim podležem, ki so se vežbali za atentate.

Ko je sodišče razglasilo obsodbo, se je vršila kratka razprava zoper glavne krivce, zasnovalce in organizatorje atentata. Duševni in organizatorični očetje napada: dr. Ante Pavelič, polkovnik Ivan Perčević

Bluma gruči razjarjenih desničarjev in so ga prepeljali v holnico, kjer so ugotovili težke poškodbe. Napad sta ostro obsodila v parlamentu predsednik zbornice in ministrski predsednik Sarraut, ki je naglasil, da bo njegova vlada uporabila proti narodnim prenapetnežem zakon za vzdrževanje reda, ki je že sprejet od parlamenta.

Irski parlament je končno vendar sprejel spomenico, s katero pozdravlja novega britanskega kralja Edvarda VIII. Ir-

ski republikanci skraja o takem pozdravu niso hoteli ničesar slišati.

Novi spopadi na Daljnem vzhodu. Položaj na mongolsko-mandžurski meji se je nenavadno zaostрил. Vrstijo se neprestano medsebojne praske med obmejnimi stražami. Baje so Mongoli že mobilizirali armado 50.000 mož, ki dobiva vojni material neprestano iz Rusije. Tudi Japonci pošiljajo na mejo neprestano nove čete. Nevarnost vojne na Daljnem vzhodu je prav resna.

Za kaj se trati denar?

Gospodarska kriza pritiska Nemčijo z vso močjo. Ljudstvo trpi pomanjkanje in z nevoljo prenaša bedo. Ako se kje dvigne kak glas, ki zahteva boljše življenjske pogoje, ga narodno-socialistični mogotci takoj napadejo ne z mokro cunj, marveč s trdo palico. In ako kdo omeni prejšnje narodno-socialistične objube, ki so napovedovale pod narodno-socialističnim režimom vsesplošno gospodarsko in socialno izboljšanje, dobi za odgovor: Prvo je narod, vse drugo ne pride v poštev. Nedavno je znani vedno govoreči minister Goebbels izjavil: »Nemcem ni treba sirovega masla, marveč topov.«

In vendar imajo nekateri v Nemčiji dovolj ne samo sirovega masla, marveč še boljše jedil in šampanjca v izobilju. Tako je nedavno slavil narodno-socialistični prvak pruski ministrski predsednik

general Goering svoj 43. rojstni dan. O tej proslavi je objavil angleški list »The News Chronicle« to-le poročilo: »Ta rojstni dan se je slavil na najslavesnejši način, in sicer s plesom v državni operi, ki je trajal do štirih zjutraj ter je s svojo razkošnostjo spominjal na dneve nemškega cesarstva. Navzočih je bilo 2100 gostov, večina je plačala vstopnico 50 mark (750 Din). Dvorana je bila bajno opremljena, polna svetlobe in dragocelega nakitja. Svila in žamet sta krasila zidove. Navzoč je bil nemški prestolonaslednik. V Goeringovi loži je sedel vojvoda hesenski in njegova soproga Mafalda, hči italijanskega kralja. Prodano je bilo več tisoč steklenic šampanjca, vsaka steklenica po 15 mark (225 Din).« Tako se v narodno-socialistični Nemčiji trati denar sredi največje gospodarske krize in ljudske stiske.

Pohvala slovanske katoliške mladine. Vatikanski list »Osservatore Romano« pazno zasleduje katoliški mladinski pokret po posameznih državah, tudi po slovanskih. Tako je lani zapisal o čehoslovaški katoliški telovadni organizaciji »Orel« med drugim naslednje: »Telesna vzgoja je sama na sebi nezadostna, ako se ne dopolnjuje s krepko duševno vzgojo. Tako ravna čehoslovaški »Orel«. Zvest je vsem svetinjam in velikim krščanskim apostolom vseh narodov ter tisočletnim verskim tradicijam lastnega naroda. Kot nalogo si je postavil, da vzgaja svojemu narodu duševno in telesno krepke in zdrave ljudi. Ta ideal dosega »Orel« s svojim bogatim verskim, narodnim in socialnim programom.« — Letos 26. januarja pa je »Osservatore Romano« objavil poročilo o lepo se razvijajoči hrvatski katoliški mladinski organizaciji, znani pod imenom »Križarjev«, odnosno »Križarice«. V poročilu ugotavlja, da obstoji na Hrvatskem 336 križarskih društev, od teh 194 v zagrebški nadškofiji. Leta 1935 se je število društev pomnožilo za 151. Po stanovskem ustroju je 222 kmetskih društev, 50 delavskih, 25 dijaških, 39 pa mešanih. Skupno število križarsko organizirane mladine znaša 20.000, 60% pripada kmetski, 30% delavski, 10% dijaški mladini. Vatikanski list (Vatikan je tisti del mesta v Rimu, kjer prebiva papež) s pohvalo omenja delovanje organizirane hr-

vatske katoliške mladine, ter se s priznanjem izraža o njeni globoki vdanosti sv. Očetu in o njeni odločni obrambi katoliških svetinj.

Najvzornejša katoliška mladinska organizacija je brezdvomno »Katoliška delavska mladina« v Belgiji. Izdaje okoli 20 raznih mladinskih listov s skupno naklado 6 milijonov iztisov. So štiri zveze: dve za mladeniče valonske in flamske narodnosti, dve za mladenke obeh narodnosti. Vsaka teh zvez izdaja po eden bogato ilustriran mesečnik na 32 straneh z izbrano vsebino, poučno, vzgojno in tudi zabavno. Ti mesečniki so odlični, povsem sodobni katoliški časopisi. Mesečnike dopolnjujejo tedniki, ki so po zunanji obliki skromnejši, po svoji vsebini pa enako bogati. Svobodomiselnih in socialističnih mladinskih organizacij zaostajajo, kar se tiče mladinskega časopisja, daleč za katoliškimi. Hvala za to gre požrtvovalnim voditeljem katoliške mladine, pred-

vsem duhovnikom, ki so najsposobnejši in najpožrtvovalnejši delavci kakor na polju organizacije, tako posebej na področju časopisja. V izvrstno podporo jim je sama mladina, ki je za svoje liste navdušena, jih zvesto naroča in najmarljivejše razširja. Papež Pij XI. je po pravici rekel, da je Katoliška delavska mladina Belgije najgloblje zajela idejo Katoliške akcije ter jo vzorno ostvarila. Naši slovenski mladini bodi svetel primer in spodbuden zgled!

Dijaki proti marksistom. Marksisti, ki se delijo v socialiste in komuniste, izvršujejo usoden vpliv na mladino, ki jo hočejo zaplesti v svoje mreže. Mlade ljudi zastrupljajo z lažnjivim, brezbožnim komunizmom, da bi jih porabili za svoje agitatorje za socialno revolucijo, ki so jo izvedli v Rusiji in ki jo hočejo razširiti po vsem svetu. Tudi med našim narodom so posejane komunistične celice, ki jih tvorijo dijaki in druge mlade osebe. V ozadju stoji profesorji marksistične miselnosti, ki sejejo semena materialističnega socializma v mlade, dovzetne duše. In česar ne more doseči izgovorjena beseda, to dopolni pisana in tiskana, ki jo neizkušena mladina vsesava v svojega duha iz marksističnih knjig, katere izposojujejo knjižnice, podpirane od gotovih delavskih organizacij. Proti takemu zastrupljenju mladine se je začel zadnji čas v Španiji odpor iz vrst dijaške mladine same. Dijaki španskih vseučilišč so priredili splošni štrajk kot protest zoper delovanje marksističnih profesorjev in posebej zoper marksistične rektorje vseučilišč v Madridu in Oviedu. To je plemenita, junaška mladina, ki ne da teptati v blato svojih verskih in narodnih svetinj.

Proti katoliškim mladinskim društvom. Katoličani v Nemčiji so imeli veliko ter vzorno urejeno in plodovito delujočo mladinsko organizacijo. Konkordat, sklenjen med papežem in narodno-socialistično vlado, je zajamčil katoliškim mladinskim organizacijam in njenim ustanovam svoboden obstoj in nemoteno delovanje. Narodni socializem pa je besedolomec prve vrste. Mogotci stranke preganjajo katoliško mladino, kjerkoli in kakorkoli le morejo. V novembru 1935 so zaprli generalnega tajnika katoliških mladinskih združenj ter ga vrgli v ječo, kjer je zbolel. Zdaj pa so zaprli tudi vrhovnega voditelja teh organizacij monsignorja Wolkerja in okoli 100 odličnikov katoliške mladinske organizacije. Tudi uradno glasilu katoliških mladinskih društev »Sveti Mihael«, ki je izhajalo tedensko v 300 tisoč izvodih, je tajna policija ustavila. Tako vodi nemški narodni socializem proti katolicizmu borbo na življenje in smrt.

Osebne vesti.

Trojna poročna slovesnost. V frančiškanski baziliki v Mariboru sta obhajala 17. februarja viničarja Ivan in Alojzija Daniš zlato poroko. Istočasno je slavila njuna hči Marija, poročena Straus, srebrn zakonski jubilej, vnuk Ivan pa zeleno

poroko. K trojnemu jubileju naše častitke!

Smrt daleč znanega veletrgovca. V Pristavi je priminil daleč po spodnjih krajih znani, spoštovani in priljubljeni veletrgovec in župan g. Edvard Suppanz. Blagopokojnemu svetila večna luč, preostalim pa naše sožalje!

Nesreče.

Dva požara na Prihovi pri Konjicah. V Spodnjem Grušovju na Prihovi je izbruh-